

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XXIX. Selecta quædam & præcipua jura donationum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

ditoribus non sufficiunt, anteriores quidem recipiunt in solidum, & excluduntur posteriores. Similiter si omnibus hypothecam habentibus sufficiunt, ut tamen chirographariis nihil superfit, isti omnes omni suo jure frustrantur. Si verò postquam de integro singulis tam generalem quam specialem habentibus hypothecam satisfactum fuerit, superfint aliqua bona, quæ tamen omnibus personalibus creditoribus minimè sufficiant, nullus habetur respectus anteriorum, aut posteriorum hujusmodi creditorum; sed quæ superfunt bona in tributum veniunt, hoc est ita distribuuntur, ut nemo ex illis de integro excludatur, neque de integro seu in solidum recipiat, sed singulis aliquid distribuatur ad proportionem tum quantitatis rei debite, tum quantitatis bonorum quæ distrahuntur, juxta d.l. *Pro debito*, C. de bon. aucthorit. jud. possid. & l. *Si fundum*, C. qui potior. in pign. hab. Actionem illam inter chirographarios, & tantum personales creditores tributariam Pragmatici vocant *Déconfiture*, ou *Contribution au sol la livre*.

X I. Quæsitum est utrum venditori asserenda sit tacita & privilegia hypotheca super re vendita pro ejusdem pretio? Jus commune hanc ei denegat hypothecam, solamque concedit ei personalem actionem adversum emptorem, l. *In civile* 13, C. de rei vendicat. & l. *Qui ea lege* 3. C. de pactis int. empt. & vend. Ceterum in toto Gallia Regno jus oppositum viget, aded ut etiam in provinciis Jure Romano utentibus venditori tacita indulgetur hypotheca pro pretio super re vendita; cujus favore præfertur anterioribus etiam hypothecariis creditoribus, dummodo res vendita penes emptorem ejusve heredem permaneat, neque distracta sit. Et sanè hac in parte major effulget species æquitatis. Sic ex provincia scripti Juris Oliva Tolosa lib. 4. cap. 10. ex provinciis verò Juris consuetudinarii Louetas lib. P. cap. 19. & Brodeus ejus Scholiastes, & Mornacius ad l. *Procuratoris*, §. *Planè*, D. de tributor. act.

CAPUT XXIX.

Selecta quadam, & præcipua jura donationum.

- I. **M**ULTÆ restituendi obligationes dimanant ex jure donationum. Itaque visum est ad cæteros restitutionum fontes hunc postremum tractatum adjungere. Quanyis ex sui natura donatio sit contractus irrevocabilis, si fiat inter vivos, l. *Aristo*, D. de donat. sunt tamen quatuor præcipuæ causæ ob quas permittunt leges illam revocari. Prima est ingratitude donatarii, l. *fin.* C. de revoc. donat. Nec solum ob quinque ingritudinis causas ea lege expressas, sed etiam

etiam ut docet Glossa ibid. verbo *Voluerit*, ob alias similes, aut graves causas: nam & filius exheredari à patre legitime potest ex aliis ingratitudeis causis quam à Jure expressis, ut probat Julius Clarus lib. 3. Sentent. §. *Testamentum*, quaest. 41. verbo *Sed quero*. Secunda revocanda donationis causa est supervenientia liberorum, ne paterna quæ præcessit liberalitas vergat in horum detrimentum, l. *Si unquam*, & ibi Glossa, C. de revoc. donat. Tertia causa est si sit inofficiosa donatio, de qua toto tit. de inoffic. donat. Quia in re ita distinguendum, ut si donatio sit inofficiosa re tantum, revocanda sit usque ad legitimam necessariis hæredibus, sive jam natis, sive supernascentibus debitam, l. 1. 2. & 3. C. eod. Si inofficiosa sit re simul & consilio, revocari in totum debet, juxta Bartolum & alios communiter Doctores, quos refert & sequitur Clarus §. *Donatio*. Atque hoc jus viget in Gallia, ut tradunt Erostratus Gallicanus tract. de inoffic. donat. & dotib. num. 59. & Pape lib. 11. Placitorum, tit. 1. num. 6. Vide ad hoc l. *Tota Seio*, §. *Imperator*, juncta Glossa, D. de legat. 2. Dicitur inofficiosa Donatio re simul & consilio, quam facit ex proposito pater in filiorum damnum. At ubi abfuerit prava illa voluntas liberis nocendi, erit inofficiosa re tantum. Eadem reductio usque ad legitimam pari ratione locum habet in præfata causa supervenientie liberorum. In cunctis tamen his causis nulla modicarum donationum habetur ratio, neque fit ulla revocatio. Quarta demum revocandi causa est si quid donatum sit ob causam, minime sequuta causâ. Revocatur enim ipso jure, & donatori competit rei vindicatio, l. 1. C. de donat. ob caus.

* II. Disceptatum fuit, utrum donatio propter nuptias facta per minorem in gratiam nuptiarum cognati pariter minoris, rescindi possit favore minoris ætatis? Et quidem adversus illam restitui in integrum posse donatorem, solenni in Togis Purpureis ac Latiscloaviis Senatusconsulto judicatum fuit Aquis Sextiis inter nobiles fratres ambos minoris ætatis Claudium Grasse Comitem Barii, & Henricum Grasse, hunc donatarium, illumque donatorem, præfidente Guillelmo Vairy Senatus Principe, qui & hanc decisionem suis excusis Operibus attexuit. Claudius Grasse, secundum regulam vulgarem in Gallia regno receptissimam, *Nullitatis in Gallia nulla habetur ratio*, Literas Cancellariae, ut contra hanc donationem restitueretur obtinuerat. Itaque inter ambos fratres de vi harum Literarum coram Senatu Provinciae litigatum est. Allegabat Henricus matrimonii privilegium, ejus gratia nec ipsa mulier dotans Vellejani privilegio adjuvatur. Proferebat donatorem expressè renuntiasse minoris ætatis privilegio, præfente & consentiente curatore, adhibito etiam jurejurando. Item mulierem non posse restitui, si semel Vellejano renunciaverit, l. ult. §. ult. D. ad Vellejan. Denique contra hanc ætatis restitutionem proferebatur lex *Hoc jure*, §. ult. D. de donat. statuens irrevocabile esse quod datum fuit sub conditione mox adimpleta, ut evenit in hoc Matrimonio. ¶

III. At verò donatio causâ mortis potest à donatore quocumque voluerit revocari, l. *Mortis causâ* 4. D. de donat. causâ mort. Nec tantum per expressam donatoris voluntatem revocatur, verum etiam per tacitam significationem; ut si quis rem à se mortis causâ donatam transferat in alium, l. *Illud*, D. de donat. causâ mortis.

IV. Quod spectat ad donationem inter conjuges viventes factam, hæc invalida communi jure censetur, cap. fin. de donat. int. vir. & uxor. & l. 1. D. cod. *Ne* (ait lex) *conjuges mutuo amore se spolient*: quæ causâ honesta est. Verum contraria plerumque urget causâ evitandæ coactionis & malæ tractationis, quam facile suadere posset alterius conjugum vesana cupiditas, aut saltem causâ frequentis & odiosæ importunitatis. Idcirco non solum expressa, sed etiam tacita revocatione donatio conjugum facile dissolvitur. Verum si conjunx donator nullatenus revocet, adveniente demum ejus morte, & altero conjugum superstite validitatem sortitur, l. 1. & 3. & l. *Donationes*, C. de donat. int. vir. & ux. & d. cap. fin. cod. rit. Nec solum talis donatio viventibus conjugibus invalida est, si fiat post matrimonium ratum, verum etiam facta ante matrimonium, sed dilato ejus effectu postquam matrimonium ratum, contractumque fuerit, l. *Quod sponsa*, C. de donat. ante nupt. Nam idem est facere tempore prohibito & inhabili, & differre obligandi vim ad tempus prohibitum & inhabile, l. *In tempus*, D. de heredib. instir.

V. Secus tamen statuendum in aliis à donatione contractibus, ut sunt venditio, locatio, permutatio, &c. Tum quia sola inter conjuges donatio prohibetur: tum quia venditio inter eos expressè confirmatur, l. *Si sponsus*, D. de donat. int. vir. & ux. Excipitur tamen illa venditio quæ fieret animo donandi, vel condonandi pretium, aut notabilem pretii partem, d. l. *Si sponsus*, §. *In venditione*.

VI. Donationes inter conjuges adeo morte donantis confirmantur, ut ad tempus retrahantur quo factæ fuerunt, perinde ac si tunc valuissent: & consequenter fructus omnes post donationem percepti pertinent ad donatarium conjugem superstitem. Ita tradit Glossâ in l. *Talis scriptura*, §. *Universa*, D. de legat. 1. Covarruvias de testam. rubricæ parte 3. num. 3. Julius Clarus §. *Donatio*, quest. 9. in fine, attestans hanc esse communem Doctorum sententiam.

VII. Valet quidem à patre facta donatio filio emancipato, sed non valet facta filio quem sub sua potestate habet, l. 2. C. de inoffic. donat. & l. *Donationes quas*, C. de donat. inter vir. & ux. Valet tamen donatio patris facta liberis quos in potestate habet, duobus casibus, scilicet causâ dotis pro filia, & causâ donandi filio propter nuptias, l. *Pomponius Philadelphus*, D. familiæ erciscundæ. Baldus in l. *Pactum*, C. de collat. Ad donationem propter nuptias reducitur titulus patrimonii constitutus à patre filio Clerico, ut possit ad sacros Ordines promoveri, per quos Clericus contrahit.